

Чернівецький державний університет ім.Ю.Федьковича, Чернівці

ПРО ЗГОРТКИ В ПРОСТОРАХ ПОСЛІДОВНОСТЕЙ

У просторах послідовностей, що наділені нормальною за Кете топологією, побудована нетривіальна згортка для довільного лінійного неперервного оператора, який є правим оберненим до узагальненого диференціювання.

A non-trivial convolution for arbitrary linear continues operator which is right inverse to the generalized differentiation is obtained in the spaces of sequences.

Нехай X – топологічний векторний простір. Нагадаємо, що згорткою для лінійного неперервного оператора $M : X \rightarrow X$ називається нарізно неперервна, білінійна, комутативна й асоціативна операція $* : X \times X \rightarrow X$, для якої $M(x*y) = (Mx)*y$, $x, y \in X$ [1, с.10]. Якщо згортка $*$ не має ануляторів у просторі X , тобто таких ненульових елементів $x \in X$, що $x * y = 0$ для кожного $y \in X$, то кажуть, що вона є нетривіальною.

Побудові згорток для лінійних неперервних операторів у просторах аналітичних функцій та їхнім застосуванням присвячені численні праці багатьох математиків (див. бібліографію в [1]). Оскільки простори аналітичних у кругових областях функцій та деякі підпростори простору цілих функцій є топологічно ізоморфними до просторів послідовностей, що наділені нормальною топологією [2], то природно постає задача про побудову та застосування згорток у просторах послідовностей.

Нехай E – деякий векторний простір послідовностей комплексних чисел $x = (x_0, x_1, x_2, \dots)$ над полем $\mathbf{C}$, а E^α – двоїстий до нього простір послідовностей, тобто

$$E^\alpha = \left\{ u : \sum_{n=0}^{\infty} |x_n u_n| < +\infty, \forall x \in E \right\}.$$

Набором переднорм $\{p_u(x) : u \in E^\alpha\}$, де

$$p_u(x) = \sum_{n=0}^{\infty} |x_n u_n|, \quad x \in E, \quad u \in E^\alpha,$$

на просторі E визначається нормальна за Кете топологія [2].

Скрізь далі через E позначатимемо простір послідовностей, який містить усі фінітні послідовності і наділений нормальною топологією. Крім цього, вважатимемо, що E – повний простір, що рівносильно його досконалості, тобто $(E^\alpha)^\alpha = E$ [2]. Позначимо через $\mathcal{L}(E)$ сукупність усіх лінійних неперервних операторів, що діють з E в E , а через E' – простір усіх лінійних неперервних функціоналів на E . Відзначимо, що простори E' та E^α є ізоморфними [2].

Нехай $(\alpha_0, \alpha_1, \alpha_2, \dots)$ – така послідовність відмінних від нуля комплексних чисел, що оператори узагальненого диференціювання $\mathcal{D}_\alpha$ та узагальненого інтегрування $\mathcal{I}_\alpha$, які визначаються співвідношеннями

$$\begin{aligned} \mathcal{D}_\alpha x &= \mathcal{D}_\alpha(x_0, x_1, \dots, x_n, \dots) = \\ &= \left(\frac{\alpha_0}{\alpha_1} x_1, \frac{\alpha_1}{\alpha_2} x_2, \dots, \frac{\alpha_n}{\alpha_{n+1}} x_{n+1}, \dots \right), \\ \mathcal{I}_\alpha x &= \mathcal{I}_\alpha(x_0, x_1, \dots, x_n, \dots) = \\ &= \left(0, \frac{\alpha_1}{\alpha_0} x_0, \dots, \frac{\alpha_n}{\alpha_{n-1}} x_{n-1}, \dots \right), \end{aligned}$$

одночасно діють з простору E в простір E . Очевидно, що ці оператори лінійні. Враховуючи досконалість простору E , неважко переконатися, що вони є неперервними.

Ця стаття присвячена побудові в просторі послідовностей E нетривіальної згортки для довільного оператора з $\mathcal{L}(E)$, який є правим оберненим до $\mathcal{D}_\alpha$, тобто для оператора вигляду $\mathcal{I}_\alpha + L$, де L – довільний функціонал з E' . При цьому використовується запропонована в [3] загальна схема відшукування нових згорток для операторів за допомогою комутантів цих операторів. Тому спочатку описується комутант оператора вигляду $\mathcal{I}_\alpha + L$. Зауважимо, що питання про описання комутантів різноманітних операторів, що пов'язані з узагальненими диференціюванням та інтегруванням, досліджувалися багатьма математиками (див. бібліографію в [4]).

Зафіксуємо довільний функціонал $L \in E'$ і опишемо комутант оператора $\mathcal{I}_\alpha + L$ у просторі E . Припустимо, що оператор $T \in \mathcal{L}(E)$ є переставним з $\mathcal{I}_\alpha + L$, тобто

$$(\mathcal{I}_\alpha + L)Tx = T(\mathcal{I}_\alpha + L)x, \quad x \in E. \quad (1)$$

Для кожного $n = 0, 1, 2, \dots$ через $e^{(n)}$ позначимо n -й орт, тобто таку послідовність, у якій n -й член дорівнює 1, а всі решта – 0. Відзначимо, що сукупність усіх ортів утворює базис простору E [2]. Нехай $y = Te^{(0)}$, а $\Lambda(x) = x_0 - L(\mathcal{D}_\alpha x)$. Методом математичної індукції доведемо, що тоді при $n = 0, 1, 2, \dots$

$$Te^{(n)} = \frac{1}{\alpha_n} \mathcal{D}_\alpha [\Phi_n(y)], \quad (2)$$

де

$$\Phi_n(y) = \sum_{k=0}^n \alpha_k [\Lambda(e^{(k)}) \mathcal{I}_\alpha^{n-k+1} y - e^{(k)} \Lambda(\mathcal{I}_\alpha^{n-k+1} y)]. \quad (3)$$

Коли $n = 0$, то матимемо істинну рівність $Te^{(0)} = y$. Припустимо, що (2) виконується для $n \geq 0$, та доведемо, що ця рівність правильна і для $n + 1$. Враховуючи формулу

$$e^{(n+1)} = \frac{\alpha_n}{\alpha_{n+1}} (\mathcal{I}_\alpha + L)e^{(n)} + \Lambda(e^{(n+1)})e^{(0)},$$

співвідношення (1), а також те, що

$$(\mathcal{I}_\alpha + L)\mathcal{D}_\alpha x = x - \Lambda(x)e^{(0)}, \quad x \in E, \quad (4)$$

отримуємо

$$\begin{aligned} Te^{(n+1)} &= \frac{\alpha_n}{\alpha_{n+1}} (\mathcal{I}_\alpha + L)Te^{(n)} + \Lambda(e^{(n+1)})Te^{(0)} = \\ &= \frac{1}{\alpha_{n+1}} (\Phi_n(y) - \Lambda[\Phi_n(y)]) + \Lambda(e^{(n+1)})y. \end{aligned}$$

Оскільки, очевидно,

$$\Lambda[\Phi_n(y)] = 0, \quad n = 0, 1, 2, \dots, \quad (5)$$

то

$$\begin{aligned} Te^{(n+1)} &= \frac{1}{\alpha_{n+1}} \mathcal{D}_\alpha \left[\sum_{k=0}^n \alpha_k \Lambda(e^{(k)}) \mathcal{I}_\alpha^{n-k+2} y - \right. \\ &\quad \left. - \sum_{k=0}^n \alpha_{k+1} e^{(k+1)} \Lambda(\mathcal{I}_\alpha^{n-k+1} y) \right] + \\ &+ \mathcal{D}_\alpha [\Lambda(e^{(n+1)}) \mathcal{I}_\alpha y] - \mathcal{D}_\alpha \left[\frac{\alpha_0}{\alpha_{n+1}} e^{(0)} \Lambda(\mathcal{I}_\alpha^{n+2} y) \right] = \\ &= \frac{1}{\alpha_{n+1}} \mathcal{D}_\alpha [\Phi_{n+1}(y)], \end{aligned}$$

що й треба було довести.

Скориставшись лінійністю й неперервністю операторів T й $\mathcal{I}_\alpha + L$, а також співвідношеннями (2)–(5), одержимо, що для довільного $x \in E$

$$\begin{aligned} Tx &= \sum_{n=0}^{\infty} x_n Te^{(n)} = \\ &= \mathcal{D}_\alpha \left[\sum_{n=0}^{\infty} \frac{x_n}{\alpha_n} (\mathcal{I}_\alpha + L)\mathcal{D}_\alpha [\Phi_n(y)] \right] = \\ &= \mathcal{D}_\alpha \left[\sum_{n=0}^{\infty} \frac{x_n}{\alpha_n} (\Phi_n(y) - \Lambda[\Phi_n(y)]) \right] = \\ &= \mathcal{D}_\alpha \left[\sum_{n=0}^{\infty} \frac{x_n}{\alpha_n} \Phi_n(y) \right]. \end{aligned}$$

Таким чином, доведене

Твердження 1. *Нехай L – довільний фіксований функціонал з E' , а $\Lambda(x) = x_0 - L(\mathcal{D}_\alpha x)$. Якщо оператор $T \in \mathcal{L}(E)$ є переставним з $\mathcal{I}_\alpha + L$, то для довільної послідовності $x \in E$*

$$Tx = \mathcal{D}_\alpha \left(\sum_{n=0}^{\infty} \frac{x_n}{\alpha_n} \sum_{k=0}^n \alpha_k [\Lambda(e^{(k)}) \mathcal{I}_\alpha^{n-k+1} y - \right.$$

$$-e^{(k)}\Lambda(\mathcal{I}_\alpha^{n-k+1}y)], \quad (6)$$

де y – деяка послідовність з E , причому $y = Te^{(0)}$.

Відзначимо, що оскільки оператор T є лінійним і неперервним, то для послідовності $y = Te^{(0)}$ та довільної послідовності $x \in E$ ряд у правій частині (6) збігається в просторі E . Припустимо, що цей ряд збігається за топологією простору E для довільних послідовностей x та y з E .

Для кожного $n = 0, 1, 2, \dots$ розглянемо білінійне нарізно неперервне відображення $f_n : E \times E \rightarrow E$, яке визначається співвідношенням

$$f_n(x, y) = \frac{x_n}{\alpha_n} \Phi_n(y).$$

Оскільки за припущенням ряд із правої частини (6) збігається в E для кожних $x, y \in E$, то послідовність $\{f_n(x, y) : n \geq 0\}$ є поточно обмеженою в E .

Означення 1. Будемо говорити, що простір E має властивість (A), якщо кожна поточно обмежена в E послідовність білінійних нарізно неперервних відображень $g_n : E \times E \rightarrow E$ ($n \geq 0$) є одностайно неперервною, тобто

$$\forall v \in E^\alpha \quad \exists u \in E^\alpha \quad \forall x, y \in E \quad \forall n \geq 0 :$$

$$p_v(g_n(x, y)) < p_u(x) p_u(y).$$

Відзначимо, що таку властивість мають, наприклад, простори Фреше [5, с.113].

Нехай E має властивість (A). Тоді з поточної обмеженості послідовності $\{f_n(x, y) : n \geq 0\}$ отримуємо, що вона є одностайно неперервною в E . Тому

$$\forall v \in E^\alpha \quad \exists u \in E^\alpha \quad \forall n, m = 0, 1, 2, \dots :$$

$$\begin{aligned} & p_v \left(\frac{1}{\alpha_n} \Phi_n(e^{(m)}) \right) = \\ & = p_v \left(\sum_{k=0}^n \frac{\alpha_{n+m-k+1} \alpha_k}{\alpha_n \alpha_m} [\Lambda(e^{(k)}) e^{(n+m-k+1)} - \right. \\ & \quad \left. - e^{(k)} \Lambda(e^{(n+m-k+1)})] \right) < |u_n u_m|. \end{aligned}$$

Позначивши $l_k = \Lambda(e^{(k)})$ і скориставшись тим, що

$$\begin{aligned} & \sum_{k=0}^n \frac{\alpha_{n+m-k+1} \alpha_k}{\alpha_n \alpha_m} (l_k e^{(n+m-k+1)} - l_{n+m-k+1} e^{(k)}) = \\ & = \sum_{k=\max\{n, m\}+1}^{n+m+1} \frac{\alpha_{n+m-k+1} \alpha_k}{\alpha_n \alpha_m} l_{n+m-k+1} e^{(k)} - \\ & \quad - \sum_{k=0}^{\min\{n, m\}} \frac{\alpha_{n+m-k+1} \alpha_k}{\alpha_n \alpha_m} l_{n+m-k+1} e^{(k)}, \end{aligned}$$

одержимо:

$$\forall v \in E^\alpha \quad \exists u \in E^\alpha \quad \forall n, m = 0, 1, 2, \dots$$

$$\forall k = 0, 1, \dots, \min\{n, m\},$$

$$\max\{n, m\} + 1, \dots, n + m + 1 : \quad (7)$$

$$\left| \frac{\alpha_{n+m-k+1} \alpha_k}{\alpha_n \alpha_m} l_{n+m-k+1} v_k \right| < |u_n u_m|.$$

Таким чином, встановлено

Твердження 2. Нехай простір E має властивість (A), L – довільний фіксований функціонал з E' , $\Lambda(x) = x_0 - L(\mathcal{D}_\alpha x)$ і $l_k = \Lambda(e^{(k)})$. Тоді якщо для кожної послідовності $y \in E$ існує оператор $T \in \mathcal{L}(E)$, переставний з $\mathcal{I}_\alpha + L$, для якого $Te^{(0)} = y$, то оператор T подається у вигляді (6) і виконується умова (7).

При додатковій умові на простір E правильне і обернене твердження.

Означення 2. Вважатимемо, що простір E має властивість (B), якщо він разом з кожною своєю послідовністю $x = (x_n)$ містить також і послідовність $x' = (px_n)$.

Зауважимо, що умову (B) задовольняють, наприклад, простори, які входять у класифікацію [4, с.31].

Твердження 3. Нехай простір E має властивість (B), $L \in E'$ і виконується умова (7). Тоді для кожної послідовності $y \in E$ формулою (6) визначається оператор $T \in \mathcal{L}(E)$, який є переставним з $\mathcal{I}_\alpha + L$, причому $Te^{(0)} = y$.

Доведення. Нехай y – послідовність із простору E . Доведемо, що відповідний оператор T , який визначається формулою (6),

належить множині $\mathcal{L}(E)$ і є переставним з $\mathcal{I}_\alpha + L$.

Візьмемо $x \in E$ і доведемо, що ряд із правої частини (6) є збіжним у просторі E . Для цього досить перевірити, що послідовність частинних сум указанного ряду є послідовністю Коші, тобто

$$\forall \varepsilon > 0 \forall v \in E^\alpha \exists n_0 \in \mathbf{N} \forall i, j \geq n_0 (i < j) :$$

$$p_v \left(\sum_{n=i+1}^j \frac{x_n}{\alpha_n} \Phi_n(y) \right) < \varepsilon.$$

Зафіксуємо довільно взяті $\varepsilon > 0$, $v \in E^\alpha$, а також знайдене для v із (7) $u \in E^\alpha$. Тоді для $i, j \in \mathbf{N}$ ($i < j$) матимемо, що

$$\begin{aligned} p_v \left(\sum_{n=i+1}^j \frac{x_n}{\alpha_n} \Phi_n(y) \right) &\leq \sum_{n=i+1}^j \sum_{m=0}^{\infty} |x_n y_m| \times \\ &\times \left(\sum_{k=0}^{\min\{n,m\}} \left| \frac{\alpha_{n+m-k+1} \alpha_k}{\alpha_n \alpha_m} l_{n+m-k+1} v_k \right| + \right. \\ &+ \left. \sum_{k=\max\{n,m\}+1}^{n+m+1} \left| \frac{\alpha_{n+m-k+1} \alpha_k}{\alpha_n \alpha_m} l_{n+m-k+1} v_k \right| \right) \leq \\ &\leq \sum_{n=i+1}^j \sum_{m=0}^{\infty} |x_n y_m| (n+m+2) |u_n u_m|. \end{aligned}$$

Звідси, оскільки $n+m+2 \leq (n+1)(m+2)$ і ряди $\sum_{n=0}^{\infty} (n+1) |x_n u_n|$ та $\sum_{m=0}^{\infty} (m+2) |y_m u_m|$ є збіжними, отримаємо, що для зафіксованих $\varepsilon > 0$ і $v \in E^\alpha$

$$\exists n_0 \in \mathbf{N} \quad \forall i, j \geq n_0 (i < j) :$$

$$p_v \left(\sum_{n=i+1}^j \frac{x_n}{\alpha_n} \Phi_n(y) \right) < \varepsilon,$$

що й треба було довести.

Отже, формулою (6) визначається оператор $T : E \rightarrow E$. Його лінійність очевидна. Доведемо неперервність цього оператора, тобто, що

$$\forall v \in E^\alpha \quad \exists u \in E^\alpha \quad \forall n = 0, 1, 2, \dots :$$

$$p_v(Te^{(n)}) < |u_n|$$

Нехай $v \in E^\alpha$. Оскільки $\mathcal{D}_\alpha$ діє лінійно й неперервно в E , то

$$\exists u' \in E^\alpha \quad \forall n = 0, 1, 2, \dots :$$

$$p_v(Te^{(n)}) < p_{u'} \left(\frac{1}{\alpha_n} \Phi_n(y) \right).$$

Скориставшись наведеними вище оцінками і умовою (7), матимемо, що

$$\exists u'' \in E^\alpha \quad \forall n = 0, 1, 2, \dots :$$

$$p_{u'} \left(\frac{1}{\alpha_n} \Phi_n(y) \right) \leq (n+1) |u''_n| \sum_{m=0}^{\infty} (m+2) |y_m u''_m|.$$

Тоді, очевидно, за шукану можна взяти послідовність

$$u = \left((n+1) |u''_n| \sum_{m=0}^{\infty} (m+2) |y_m u''_m| \right) \in E^\alpha.$$

Таким чином, оператор (6) належить простору $\mathcal{L}(E)$. Залишилось довести, що він є переставним з $\mathcal{I}_\alpha + L$. Враховуючи лінійність та неперервність оператора T , досить перевірити, що при $n = 0, 1, 2, \dots$

$$T(\mathcal{I}_\alpha + L)e^{(n)} = (\mathcal{I}_\alpha + L)Te^{(n)}.$$

З (6) випливає, що при $n = 0, 1, 2, \dots$ послідовність $Te^{(n)}$ подається у вигляді (2) – (3). Зафіксуємо довільно взяті $n = 0, 1, 2, \dots$. Оскільки

$$(\mathcal{I}_\alpha + L)e^{(n)} = \frac{\alpha_{n+1}}{\alpha_n} e^{(n+1)} - \frac{\alpha_{n+1}}{\alpha_n} l_{n+1} e^{(0)},$$

то, враховуючи (2) і (3), маємо

$$T(\mathcal{I}_\alpha + L)e^{(n)} = \frac{1}{\alpha_n} \left(\mathcal{D}_\alpha[\Phi_{n+1}(y)] - \alpha_{n+1} l_{n+1} y \right).$$

Але

$$\mathcal{D}_\alpha[\Phi_{n+1}(y)] - \alpha_{n+1} l_{n+1} y = \sum_{k=0}^n \alpha_k l_k \mathcal{I}_\alpha^{n-k+1} y -$$

$$- \sum_{k=1}^{n+1} \alpha_{k-1} e^{(k-1)} \Lambda[\mathcal{I}_\alpha^{n-(k-1)+1} y] = \Phi_n(y).$$

Тому

$$T(\mathcal{I}_\alpha + L)e^{(n)} = \frac{1}{\alpha_n} \Phi_n(y).$$

З іншого боку, використовуючи (4) та (5), одержуємо, що

$$\begin{aligned} & (\mathcal{I}_\alpha + L)Te^{(n)} = \\ & = \frac{1}{\alpha_n} \left(\Phi_n(y) - \Lambda[\Phi_n(y)] \right) = \frac{1}{\alpha_n} \Phi_n(y). \end{aligned}$$

Отже, оператор T , який визначається формулою (6), є справді переставним з $\mathcal{I}_\alpha + L$. Твердження доведене.

Перейдемо тепер до побудови згортки в E для оператора $\mathcal{I}_\alpha + L$, де $L \in E'$.

Теорема. Нехай простір E має властивість (B) , L – довільно фіксований функціонал з E' , $\Lambda(x) = x_0 - L(\mathcal{D}_\alpha x)$, $l_k = \Lambda(e^{(k)})$ і виконується умова (7). Тоді формулою

$$\begin{aligned} x * y = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{x_n}{\alpha_n} \sum_{k=0}^n \alpha_k [l_k \mathcal{I}_\alpha^{n-k+1} y - \\ - e^{(k)} \Lambda(\mathcal{I}_\alpha^{n-k+1} y)], \end{aligned} \quad (8)$$

де $x, y \in E$, визначається нетривіальна згортка для оператора $\mathcal{I}_\alpha + L$, причому

$$(\mathcal{I}_\alpha + L)x = x * e^{(0)}, \quad x \in E. \quad (9)$$

Доведення. Білінійність операції $*$ очевидна. Її нарізна неперервність впливає із збіжності в просторі E ряду з правої частини (8), яка була встановлена при доведенні твердження 3. Враховуючи це, комутативність операції (8) і рівність (9) досить перевірити на ортах.

Для довільних $n, m = 0, 1, 2, \dots$ маємо

$$\begin{aligned} & e^{(n)} * e^{(m)} = \\ & = \sum_{k=\max\{n,m\}+1}^{n+m+1} \frac{\alpha_{n+m-k+1} \alpha_k}{\alpha_n \alpha_m} l_{n+m-k+1} e^{(k)} - \\ & - \sum_{k=0}^{\min\{n,m\}} \frac{\alpha_{n+m-k+1} \alpha_k}{\alpha_n \alpha_m} l_{n+m-k+1} e^{(k)} = e^{(m)} * e^{(n)}. \end{aligned}$$

Тому операція $*$ є комутативною. Крім цього, з останнього співвідношення випливає, що для $n = 0, 1, 2, \dots$

$$e^{(n)} * e^{(0)} = \frac{\alpha_{n+1}}{\alpha_n} e^{(n+1)} - \frac{\alpha_{n+1}}{\alpha_n} l_{n+1} e^{(0)} =$$

$$= (\mathcal{I}_\alpha + L)e^{(n)},$$

звідки отримуємо істинність формули (9).

Доведемо далі, що для всіх $x, y \in E$ виконується рівність

$$(\mathcal{I}_\alpha + L)(x * y) = [(\mathcal{I}_\alpha + L)x] * y. \quad (10)$$

Довільно зафіксуємо $y \in E$ і розглянемо в E оператор, який визначається формулою

$$Tx = \mathcal{D}_\alpha(x * y).$$

З твердження 2 випливає, що $T \in \mathcal{L}(E)$ і T є переставним з оператором $\mathcal{I}_\alpha + L$. Використовуючи (5), отримуємо, що $\Lambda(x * y) = 0$ для всіх $x \in E$. Тому, врахувавши (4), матимемо

$$\begin{aligned} x * y &= (\mathcal{I}_\alpha + L)\mathcal{D}_\alpha(x * y) + \Lambda(x * y)e^{(0)} = \\ &= (\mathcal{I}_\alpha + L)Tx = T(\mathcal{I}_\alpha + L)x = \\ &= \mathcal{D}_\alpha([(\mathcal{I}_\alpha + L)x] * y). \end{aligned}$$

Скориставшись ще раз (4), одержимо (10).

Доведемо ще асоціативність операції $*$. Для цього досить переконатися у тому, що

$$(x * y) * e^{(n)} = x * (y * e^{(n)}) \quad (11)$$

для всіх $x, y \in E$ і $n = 0, 1, 2, \dots$. Зафіксуємо довільно взяті $x, y \in E$ і скористаємось індукцією по n . З (9) і (10) випливає, що при $n = 0$ будемо мати правильну рівність. Припустимо, що (11) має місце для якогось $n \geq 0$. Тоді, враховуючи формули (9) і (10) та індуктивне припущення, отримуємо

$$\begin{aligned} & (x * y) * e^{(n+1)} = \\ & = (x * y) * \left(\frac{\alpha_n}{\alpha_{n+1}} (\mathcal{I}_\alpha + L)e^{(n)} + l_{n+1}e^{(0)} \right) = \\ & = \frac{\alpha_n}{\alpha_{n+1}} (\mathcal{I}_\alpha + L)[x * (y * e^{(n)})] + l_{n+1}x * (y * e^{(0)}) = \\ & = x * \left(y * \left[\frac{\alpha_n}{\alpha_{n+1}} (\mathcal{I}_\alpha + L)e^{(n)} + l_{n+1}e^{(0)} \right] \right) = \\ & = x * (y * e^{(n+1)}), \end{aligned}$$

що й треба було довести.

Отже, операція (8) є дійсно згорткою для оператора $\mathcal{I}_\alpha + L$ в E . Залишилось ще довести, що вона не має ануляторів у E . Нехай

$x \in E$ таке, що $x * y = 0$ для всіх $y \in E$. Зокрема, матимемо, що і $x * e^{(0)} = 0$, тобто $(\mathcal{I}_\alpha + L)x = 0$. Подіявши на обидві частини цієї рівності оператором $\mathcal{D}_\alpha$, отримаємо, що $x = 0$. Теорему доведено.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Dimovski I.H.* Convolutional calculus.— Sofia: Publ. House Bulg. Acad. Sci., 1982.— 198p.
2. *Köthe G.* Topologische lineare Räume. Bd.1.— Berlin, 1960.— 307 S.
3. *Лінчук С.С.* Про побудову згорток у просторах аналітичних функцій // Крайові задачі з різними виродженнями і особливостями: Зб. наук. пр.— Чернівці, 1990.— С.138—142.
4. *Коробейник Ю.Ф.* Операторы сдвига на числовых семействах.— Ростов-на-Дону: Изд-во Рост. ун-та, 1983.— 160с.
5. *Шефер Х.* Топологические векторные пространства.— М.:Мир, 1971.— 359с.